

21995A0805(01)

5.8.1995

JURNALUL OFICIAL AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

L 186/44

ANEXA I

CONVENȚIA

privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale**încheiată la Helsinki, la 17 martie 1992**

Organizația Națiunilor Unite

1992

Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale

PREAMBUL

PĂRȚILE LA PREZENTA CONVENȚIE,

CONȘTIENȚE că protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale sunt sarcini importante și urgente, a căror îndeplinire eficientă nu poate fi asigurată decât printr-o cooperare mai intensă,

PREOCUPATE de faptul că modificările situației cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale provoacă sau amenință să provoace, pe termen scurt sau lung, efecte adverse asupra mediului, a economiei și a bunăstării țărilor membre ale Comisiei Economice pentru Europa (CEE-ONU);

SUBLINIIND nevoia de consolidare a măsurilor naționale și internaționale de prevenire, control și reducere a diseminării de substanțe periculoase în mediul acvatic și de reducere a eutroficerii și a acidifierii, precum și a poluării din surse terestre a mediului marin, în special a zonelor costiere,

REMARCÂND eforturile deja întreprinse de guvernele țărilor CEE-ONU pentru consolidarea cooperării, la nivel bilateral și multilateral, în vederea prevenirii, controlării și reducerii poluării transfrontaliere, a asigurării unei gospodării durabile a apei, a conservării resurselor de apă și a protecției mediului,

REAMINTIND dispozițiile și principiile pertinente din Declarația Conferinței de la Stockholm privind mediul uman, din Actul final al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE), din documentele finale ale reuniunilor de la Madrid și Viena ale reprezentanților statelor participante la CSCE și din strategia regională pentru protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale în țările membre CEE-ONU până în anul 2000 și după această perioadă,

CONȘTIENȚE de rolul Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite în promovarea cooperării internaționale pentru prevenirea, controlul și reducerea poluării apelor transfrontaliere și pentru utilizarea durabilă a apelor transfrontaliere și reamintind în acest sens Declarația de politică CEE-ONU privind prevenirea și controlul poluării apei, inclusiv a poluării transfrontaliere; Declarația de politică CEE privind utilizarea rațională a apei; principiile CEE-ONU privind cooperarea în domeniul apelor transfrontaliere; Carta CEE-ONU privind gestionarea apelor subterane; și Codul de conduită privind poluarea accidentală a apelor interioare transfrontaliere,

REFERINDU-SE la deciziile I (42) și I (44) adoptate de Comisia Economică pentru Europa în cadrul celei de-a patruzeci și doua și respectiv al celei de-a patruzeci și patra sesiuni și la rezultatul reuniunii CSCE privind protecția mediului (Sofia, Bulgaria, 16 octombrie-3 noiembrie 1989),

SUBLINIIND faptul că această cooperare între țările membre privind protecția și utilizarea apelor transfrontaliere trebuie pusă în aplicare în primul rând prin elaborarea de acorduri între țările limitrofe aceluiași ape, în special acolo unde încă nu există astfel de acorduri,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

Articolul 1

Definiții

În sensul prezentei convenții:

1. „Ape transfrontaliere” înseamnă orice apă subterană sau de suprafață care marchează, traversează sau se află pe frontiera dintre două sau mai multe state; în cazul în care apele transfrontaliere se varsă direct în mare, limita acestora este linia dreaptă trasată la gura lor de vărsare între limitele inferioare de reflux de pe malurile lor;
2. „Impact transfrontalier” înseamnă orice efect advers semnificativ asupra mediului din zona aflată sub jurisdicția unei părți, rezultat în urma unei modificări a situației apelor transfrontaliere provocate de activitatea omului, a cărei origine fizică este integral sau parțial într-o zonă aflată sub jurisdicția unei alte părți. Printre aceste efecte asupra mediului se numără efectele asupra sănătății și securității umane, florei, faunei, solului, aerului, apei, climei, peisajului și monumentelor istorice sau asupra altor structuri fizice sau interacțiunile dintre acești factori; aici sunt incluse și efectele asupra patrimoniului cultural sau asupra situației socio-economice care rezultă din modificarea acestor factori;
3. „Parte” înseamnă, cu excepția cazurilor în care se prevede altfel în text, o parte contractantă la prezenta convenție;
4. „Părți riverane” înseamnă părțile limitrofe aceluiași ape transfrontaliere;
5. „Organism comun” desemnează orice comisie bilaterală sau multilaterală sau orice alt mecanism instituțional adecvat de cooperare între părțile riverane;
6. „Substanțe periculoase” înseamnă substanțe toxice, cancerigene, mutagene, teratogene sau bioacumulative, în special dacă sunt persistente;
7. „Cea mai bună tehnologie disponibilă” (definiția este prevăzută în anexa I la prezenta convenție).

PARTEA I

DISPOZIȚII APLICABILE TUTUROR PĂRȚILOR

Articolul 2

Dispoziții generale

- (1) Părțile iau toate măsurile adecvate pentru prevenirea, controlul și reducerea oricărui impact transfrontalier.
- (2) Părțile iau, în special, toate măsurile adecvate pentru:
 - (a) a preveni, controla și reduce poluarea apelor care are sau poate produce un impact transfrontalier;
 - (b) a veghea ca folosirea apelor transfrontaliere să se facă în scopul asigurării unei gospodării a apei care să respecte mediul și care să fie rațională, al conservării resurselor de apă și al protecției mediului;
 - (c) a asigura folosirea apelor transfrontaliere în mod rezonabil și echitabil, luând în considerare în mod special caracterul lor transfrontalier, în cazul activităților care au sau pot produce un impact transfrontalier;
 - (d) a asigura conservarea și, dacă este necesar, refacerea ecosistemelor.
- (3) Măsurile de prevenire, control și reducere a poluării apei se iau, dacă este posibil, la sursă.
 - (4) Aceste măsuri nu trebuie să aibă ca rezultat direct sau indirect transferul poluării în alte zone din mediul înconjurător.
 - (5) La adoptarea măsurilor prevăzute la alineatele (1) și (2) din prezentul articol, părțile se ghidează după următoarele principii:
 - (a) principiul precauțiunii, potrivit căruia acțiunile de evitare a potențialului impact transfrontalier al diseminării de substanțe periculoase nu trebuie amânate pentru că cercetările științifice nu au dovedit integral legătura causală dintre substanțele respective, pe de o parte, și potențialul impact transfrontalier, pe de altă parte;
 - (b) principiul poluatorul plătește, potrivit căruia costurile măsurilor de prevenire, control și reducere a poluării sunt suportate de poluator;
 - (c) resursele de apă trebuie gospodărite astfel încât să fie satisfăcute nevoile generației prezente, fără a compromite posibilitatea ca generațiile viitoare să își satisfacă propriile nevoi.
 - (6) Părțile riverane cooperează pe baze de egalitate și reciprocitate, în special prin intermediul acordurilor bilaterale și multilaterale, în vederea dezvoltării de politici, programe și strategii armonizate aplicabile bazinelor hidrografice relevante sau unor părți ale acestora, destinate prevenirii, controlului și reducerii impactului transfrontalier și protejării mediului apelor transfrontaliere sau a mediului influențat de aceste ape, inclusiv a mediului marin.

(7) Aplicarea prezentei convenții nu trebuie să determine deteriorarea condițiilor de mediu și nici intensificarea impactului transfrontalier.

(8) Dispozițiile prezentei convenții nu trebuie să afecteze dreptul părților de a adopta și de a pune în aplicare, individual sau în comun, măsuri mai stricte decât cele prevăzute de prezenta convenție.

Articolul 3

Prevenire, control și reducere

(1) Pentru prevenirea, controlul și reducerea impactului transfrontalier, părțile elaborează, adoptă, pun în aplicare și, în măsura în care este posibil, armonizează măsurile juridice, administrative, economice, financiare și tehnice relevante pentru a asigura, *inter alia*, că:

- (a) emisiile de poluanți sunt prevenite, controlate și reduse la sursă prin aplicarea, în special, a tehnologiilor puțin poluante și fără deșeuri;
- (b) apele transfrontaliere sunt protejate împotriva poluării din surse punctuale prin autorizarea prealabilă a deversărilor de ape uzate de către autoritățile naționale competente și că deversările autorizate sunt monitorizate și controlate;
- (c) limitele pentru deversările de ape uzate prevăzute de autorizații se bazează pe cea mai bună tehnologie disponibilă aplicabilă deversărilor de substanțe periculoase;
- (d) sunt impuse cerințe mai stricte, chiar cerințe care duc la interzicerea deversărilor în anumite cazuri, în cazul în care calitatea apelor receptoare sau a ecosistemului impune acest lucru;
- (e) apele uzate menajere sunt supuse cel puțin unui tratament biologic sau unui proces echivalent, dacă este necesar în cadrul unei abordări progresive;
- (f) se iau măsuri adecvate, cum ar fi utilizarea celei mai bune tehnologii disponibile, pentru a reduce aporturile de nutrienți din surse industriale și urbane;
- (g) sunt dezvoltate și puse în aplicare măsuri adecvate și cele mai bune practici din domeniul mediului pentru a reduce aportul de nutrienți și de substanțe periculoase din surse difuze, în special dacă principalele surse sunt din agricultură (anexa II la prezenta convenție conține orientări pentru dezvoltarea celor mai bune practici din domeniul mediului);
- (h) se folosesc evaluarea impactului asupra mediului și alte metode de evaluare;
- (i) este promovată gospodărirea durabilă a resurselor de apă, inclusiv aplicarea abordării bazate pe ecosisteme;

- (j) sunt dezvoltate dispozitive de intervenție;
- (k) sunt adoptate măsuri suplimentare speciale pentru prevenirea poluării apelor subterane;
- (l) riscul de poluare accidentală este redus la minimum.

(2) În acest sens, fiecare parte stabilește, pe baza celei mai bune tehnologii disponibile, limite de emisie pentru deversările din surse punctuale în apele de suprafață, care se aplică în mod special anumitor sectoare sau industrii din care provin substanțele periculoase. Măsurile adecvate prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol pentru prevenirea, controlul și reducerea aportului de substanțe periculoase din surse punctuale și difuze pot include interzicerea parțială sau totală a producerii sau a utilizării unor astfel de substanțe. Se iau în considerare listele existente care conțin astfel de sectoare industriale sau industrii și astfel de substanțe periculoase din convențiile sau reglementările internaționale aplicabile în domeniul reglementat de prezenta convenție.

(3) În plus, fiecare parte definește, după caz, obiective de calitate a apei și adoptă criteriile de calitate a apei în scopul prevenirii, controlului și reducerii impactului transfrontalier. Anexa III la prezenta convenție conține indicații generale pentru elaborarea de astfel de obiective și criterii. În cazul în care este necesar, părțile depun eforturi pentru actualizarea anexei menționate anterior.

Articolul 4

Monitorizare

Părțile instituie programe de monitorizare a situației apelor transfrontaliere.

Articolul 5

Cercetare și dezvoltare

Părțile cooperează la desfășurarea cercetărilor și la elaborarea de tehnici eficiente de prevenire, control și reducere a impactului transfrontalier. În acest sens, pe baze bilaterale și/sau multilaterale, luând în considerare activitățile de cercetare întreprinse în cadrul organismelor internaționale din domeniu, părțile depun eforturi pentru a iniția sau pentru a intensifica programe de cercetare speciale, care vizează, *inter alia*:

- (a) metode de evaluare a toxicității substanțelor periculoase și a nocivității poluanților;
- (b) îmbunătățirea cunoștințelor privind apariția, repartizarea și efectele asupra mediului ale poluanților și privind procesele implicate;
- (c) dezvoltarea și aplicarea unor tehnologii și metode de producție și de consum care respectă mediul;
- (d) eliminarea progresivă și/sau înlocuirea substanțelor care riscă să producă un impact transfrontalier;

- (e) metode de eliminare a substanțelor periculoase care să respecte mediul;
- (f) metode speciale de ameliorare a situației apelor transfrontaliere;
- (g) dezvoltarea unor lucrări hidraulice și a unor tehnici de regularizare a apelor care respectă mediul;
- (h) evaluarea materială și financiară a daunelor provocate de impactul transfrontalier.

Părțile își comunică rezultatele acestor programe de cercetare în conformitate cu articolul 6 din prezenta convenție.

Articolul 6

Schimb de informații

Părțile asigură cât mai repede cel mai amplu schimb de informații posibil privind aspectele reglementate de dispozițiile prezentei convenții.

Articolul 7

Răspunderea

Părțile susțin eforturile internaționale relevante destinate elaborării de norme, criterii și proceduri privind răspunderea.

Articolul 8

Protecția informațiilor

Dispozițiile prezentei convenții nu afectează drepturile și obligațiile părților, prevăzute de sistemele lor juridice naționale și reglementările supranaționale aplicabile, privind protecția informațiilor din domeniul secretelor industriale și comerciale, inclusiv al proprietății industriale sau din domeniul securității naționale.

PARTEA II

DISPOZIȚII PRIVIND PĂRȚILE RIVERANE

Articolul 9

Cooperarea bilaterală și multilaterală

(1) Părțile riverane încheie, pe bază de egalitate și reciprocitate, acorduri bilaterale sau multilaterale sau alte înțelegeri, în cazul în care acestea nu există încă, sau le adaptează pe cele existente, în cazul în care acest lucru este necesar pentru eliminarea contradicțiilor cu principiile fundamentale ale prezentei convenții, pentru a defini relațiile reciproce și conduita de adoptat în privința prevenirii, controlului și a reducerii impactului transfrontalier. Părțile riverane precizează bazinele hidrografice sau partea/părțile acestora care fac obiectul cooperării. Aceste acorduri sau înțelegeri vizează aspecte relevante reglementate de prezenta convenție, precum și orice alte aspecte în privința cărora părțile riverane pot considera necesară cooperarea.

(2) Acordurile sau înțelegerile menționate la alineatul (1) din prezentul articol prevăd constituirea de organisme comune. Atribuțiile acestor organisme comune sunt, *inter alia*, și fără a aduce atingere acordurilor sau înțelegerilor relevante existente, următoarele:

- (a) colectarea, reunirea și evaluarea datelor în vederea identificării surselor de poluare care riscă să aibă un impact transfrontalier;
- (b) elaborarea unor programe comune de monitorizare a calității și cantității apei;
- (c) întocmirea de inventare și schimbul de informații asupra surselor de poluare menționate la alineatul (2) litera (a) din prezentul articol;

- (d) elaborarea limitelor de emisie pentru apa uzată și evaluarea eficienței programelor de control;

- (e) definirea de obiective și criterii comune de calitate a apei având în vedere dispozițiile articolului 3 alineatul (3) din prezenta convenție și propunerea de măsuri adecvate pentru întreținerea și, în cazul în care este necesar, îmbunătățirea calității actuale a apei;

- (f) dezvoltarea de programe de acțiune concertate pentru reducerea încărcăturilor poluante provenite atât din surse punctuale (de exemplu, din surse urbane și industriale), cât și din surse difuze (în special din agricultură);

- (g) instituirea de proceduri de avertizare și de alarmă;

- (h) constituirea un cadru pentru schimbul de informații privind utilizările apei și ale instalațiilor conexe existente care riscă să producă un impact transfrontalier;

- (i) promovarea cooperării și a schimbului de informații privind cea mai bună tehnologie disponibilă în conformitate cu dispozițiile articolului 13 din prezenta convenție, precum și încurajarea cooperării în domeniul programelor de cercetare științifică;

- (j) participarea la punerea în aplicare a evaluărilor impactului asupra mediului pentru apele transfrontaliere, în conformitate cu reglementările internaționale adecvate.

(3) În cazul în care un stat costier care este parte la prezenta convenție este afectat în mod direct și considerabil de un impact transfrontalier, părțile riverane pot invita statul costier, dacă sunt toate de acord, să se implice în mod adecvat în activitățile organismelor multilaterale comune instituite de părțile riverane la respectivele ape transfrontaliere.

(4) Organismele comune în sensul prezentei convenții invită organismele comune înființate de statele costiere pentru protejarea mediului marin direct afectat de impactul transfrontalier să coopereze în vederea armonizării lucrărilor lor și a prevenirii, controlului și reducerii impactului transfrontalier.

(5) În cazul în care în același bazin hidrografic există două sau mai multe organisme comune, acestea se străduiesc să își coordoneze activitățile pentru a consolida prevenirea, controlul și reducerea impactului transfrontalier în bazinul hidrografic în cauză.

Articolul 10

Consultări

Consultările între părțile riverane se organizează pe baze de reciprocitate, bună-credință și bună vecinătate, la cererea oricăreia dintre aceste părți. Consultările au ca scop cooperarea în ceea ce privește aspectele reglementate de dispozițiile prezentei convenții. Orice asemenea consultări se efectuează prin intermediul unui organism comun constituit în conformitate cu articolul 9 din prezenta convenție, în cazul în care acesta există.

Articolul 11

Monitorizarea și evaluarea comună

(1) În cadrul cooperării generale prevăzute la articolul 9 din prezenta convenție sau în înțelegeri speciale, părțile riverane instituie și pun în aplicare programe comune de monitorizare a situației apelor transfrontaliere, inclusiv a inundațiilor și a gheții plutitoare, precum și a impactului transfrontalier.

(2) Părțile riverane convin asupra parametrilor de poluare și asupra poluanților a căror deversare și ale căror concentrații în apele transfrontaliere trebuie monitorizate cu regularitate.

(3) Părțile riverane efectuează, la intervale regulate, evaluări comune sau coordonate ale situației apelor transfrontaliere și a eficienței măsurilor adoptate pentru prevenirea, controlul și reducerea impactului transfrontalier. Rezultatele acestor evaluări sunt puse la dispoziția publicului în conformitate cu dispozițiile articolului 16 din prezenta convenție.

(4) În acest scop, părțile riverane armonizează normele privind instituirea și funcționarea programelor de monitorizare, a sistemelor de măsurare, a dispozitivelor, a tehnicilor de analiză, a procedurilor de prelucrare și evaluare a datelor și a metodelor de înregistrare a poluanților deversați.

Articolul 12

Activități comune de cercetare și dezvoltare

În cadrul cooperării generale prevăzute la articolul 9 din prezenta convenție sau în acordurile speciale, părțile riverane întreprind activități speciale de cercetare și dezvoltare, care contribuie la îndeplinirea și menținerea obiectivelor și a criteriilor de calitate a apei pe care au convenit să le stabilească și să le adopte.

Articolul 13

Schimbul de informații între părțile riverane

(1) Părțile riverane, în cadrul acordurilor și altor înțelegeri relevante încheiate în conformitate cu articolul 9 din prezenta convenție, procedează la efectuarea unui schimb care vizează datele disponibile în mod rezonabil, privind, *inter alia*:

- (a) situația mediului la nivelul apelor transfrontaliere;
- (b) experiența câștigată privind punerea în aplicare și exploatarea celei mai bune tehnologii disponibile și rezultatele activităților de cercetare și dezvoltare;
- (c) datele privind emisiile și datele de monitorizare;
- (d) măsurile adoptate și anticipate pentru prevenirea, controlarea și reducerea impactului transfrontalier;
- (e) autorizațiile sau reglementările privind deversările de ape uzate emise de către autoritatea competentă sau de către organismul adecvat.

(2) În vederea armonizării limitelor de emisie, părțile riverane se angajează să facă schimb de informații privind reglementările lor naționale.

(3) Dacă o parte riverană îi solicită altei părți riverane să furnizeze date sau informații care nu sunt disponibile, aceasta din urmă depune eforturi pentru a răspunde cererii, dar poate condiționa răspunsul de plata de către partea solicitantă a unor taxe rezonabile pentru colectarea și, după caz, prelucrarea acestor date sau informații.

(4) În scopul aplicării prezentei convenții, părțile riverane facilitează schimbul de cele mai bune tehnologii disponibile, în special prin promovarea schimburilor comerciale de tehnologie disponibilă, a contractelor și cooperării industriale directe, inclusiv a asocierilor în participațiune, a schimburilor de informații și de experiență, a furnizării de asistență tehnică. Părțile riverane întreprind, de asemenea, programe comune de formare și organizează seminarii și reuniuni relevante.

Articolul 14

Sisteme de avertizare și de alarmă

Părțile riverane se informează reciproc, fără întârziere, despre toate situațiile critice care ar putea avea un impact transfrontalier. Părțile riverane instituie, după caz, și folosesc sisteme coordonate sau comune de comunicare, de avertizare și de alarmă, în scopul obținerii și al transmiterii de informații. Aceste sisteme funcționează pe baza unor proceduri și mijloace compatibile de transmitere și prelucrare a datelor, asupra cărora urmează să convină părțile riverane. Părțile riverane se informează reciproc cu privire la autoritățile competente sau la punctele de contact desemnate în acest sens.

Articolul 15

Asistența reciprocă

(1) În eventualitatea unei situații critice, părțile riverane își furnizează asistență reciprocă la cerere, pe baza procedurilor care urmează să fie stabilite în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol.

(2) Părțile riverane elaborează și convin asupra procedurilor de asistență reciprocă abordând, *inter alia*, următoarele aspecte:

- (a) dirijarea, controlul, coordonarea și supravegherea asistenței;
- (b) facilitățile și serviciile locale care trebuie oferite de către partea care solicită asistență, inclusiv, în cazul în care este necesar, facilitarea formalităților de trecere a frontierei;
- (c) înțelegerile privind exonerarea de răspundere, acordarea de indemnizații și/sau compensații părții care oferă asistență și/sau personalului acesteia, precum și privind tranzitarea teritoriilor unor terțe părți, în cazul în care este necesar;
- (d) metodele de rambursare a serviciilor de asistență.

Articolul 16

Accesul publicului la informații

(1) Părțile riverane se asigură că informațiile privind situația apelor transfrontaliere, măsurile luate sau anticipate de prevenire, controlare și reducere a impactului transfrontalier și privind eficiența măsurilor în cauză sunt puse la dispoziția publicului. În acest scop, părțile riverane se asigură că următoarele informații sunt puse la dispoziția publicului:

- (a) obiectivele privind calitatea apei;
 - (b) autorizațiile emise și condițiile care trebuie îndeplinite;
 - (c) rezultatele eșantionării apelor și a efluenților realizate în vederea monitorizării și a evaluării, precum și rezultatele verificării respectării obiectivelor de calitate a apei sau a condițiilor prevăzute de autorizații.
- (2) Părțile riverane se asigură că aceste informații sunt disponibile pentru public în timp util pentru fi consultate gratuit, și pun la dispoziția publicului mijloace adecvate pentru obținerea unor copii ale acestor informații de la părțile riverane, contra achitării unei taxe rezonabile.

PARTEA III

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE ȘI FINALE

Articolul 17

Reuniunea părților

(1) Prima reuniune a părților este convocată în termen de cel mult un an de la data intrării în vigoare a prezentei convenții. În continuare, reuniunile ordinare sunt organizate din trei în trei ani, sau la intervale mai scurte de timp, după cum se prevede în regulamentul interior. Părțile țin o reuniune extraordinară dacă decid astfel pe parcursul unei reuniuni ordinare sau la cererea scrisă a oricăreia dintre părți, cu condiția ca, în termen de șase luni de la comunicarea acesteia tuturor părților, cererea respectivă să fie susținută de cel puțin o treime dintre părți.

(2) La reuniunile lor, părțile urmăresc aplicarea prezentei convenții și, având în vedere acest scop:

- (a) examinează politicile și abordările metodologice privind protecția și utilizarea apelor transfrontaliere ale părților în vederea îmbunătățirii în continuare a protecției și utilizării apelor transfrontaliere;
- (b) fac schimb de informații privind experiența câștigată în ceea ce privește încheierea și aplicarea acordurilor bilaterale și multilaterale și a altor înțelegeri privind protecția și utilizarea apelor transfrontaliere la care una sau mai multe dintre ele sunt părți;

- (c) solicită, după caz, serviciile organismelor CEE relevante, precum și serviciile altor organisme internaționale sau ale unor comitete competente în toate problemele legate de îndeplinirea obiectivelor prezentei convenții;
- (d) în cadrul primei reuniuni, dezbate și adoptă prin consens regulamentul interior al reuniunilor;
- (e) dezbate și adoptă propuneri de amendamente la prezenta convenție;
- (f) dezbate și întreprinde orice acțiuni suplimentare care ar putea fi necesare pentru îndeplinirea obiectivelor prezentei convenții.

Articolul 18

Dreptul de vot

(1) Cu excepția dispozițiilor alineatului (2) din prezentul articol, fiecare parte contractantă la prezenta convenție dispune de câte un vot.

(2) Organizațiile de integrare economică regională își exercită dreptul de vot, în domenii de competență lor, dispunând de un număr de voturi egal cu numărul de state membre care sunt părți la prezenta convenție. Astfel de organizații nu își exercită dreptul de vot dacă statele membre și-l exercită pe al lor și invers.

Articolul 19

Secretariatul

Secretariatul executiv al Comisiei Economice pentru Europa îndeplinește următoarele funcții de secretariat:

- (a) convoacă și pregătește reuniunile părților;
- (b) transmite părților rapoartele și alte informații primite în conformitate cu dispozițiile din prezenta convenție;
- (c) îndeplinește orice alte funcții care ar putea fi stabilite de către părți.

Articolul 20

Anexe

Anexele la prezenta convenție fac parte integrantă din aceasta.

Articolul 21

Amendamente la prezenta convenție

- (1) Orice parte poate propune amendamente la prezenta convenție.
- (2) Propunerile de amendamente la prezenta convenție sunt dezbătute în cadrul unei reuniuni a părților.
- (3) Textul oricărui amendament propus la prezenta convenție este înaintat în scris secretarului executiv al Comisiei Economice

pentru Europa, care îl comunică tuturor părților cu cel puțin nouăzeci de zile înainte de reuniunea la care este propus spre adoptare.

(4) Un amendament la prezenta convenție se adoptă prin consensul reprezentanților părților la prezenta convenție prezente la o reuniune a părților, și intră în vigoare, pentru părțile la convenție care l-au acceptat, în a nouăzecea zi de la data la care două treimi din părțile în cauză au depus la depozitar instrumentele lor de acceptare a amendamentului. Amendamentul intră în vigoare pentru orice altă parte în a nouăzecea zi de la data la care partea în cauză depune instrumentul său de acceptare a amendamentului.

Articolul 22

Soluționarea litigiilor

(1) În cazul unui litigiu între două sau mai multe părți privind interpretarea sau aplicarea prezentei convenții, acestea încearcă să ajungă la o soluție prin negociere sau prin alte mijloace de soluționare a litigiilor considerate acceptabile de către părțile în litigiu.

(2) La semnarea, ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea la prezenta convenție sau în orice alt moment ulterior, o parte poate declara în scris depozitarului că acceptă, pentru orice litigiu nesoluționat în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, ca obligatorie, în relațiile sale cu orice parte care acceptă aceeași obligație, una dintre sau ambele modalități de soluționare a litigiului prezentate în continuare:

- (a) înaintarea litigiului la Curtea Internațională de Justiție;
- (b) arbitrajul, în conformitate cu procedura prevăzută în anexa IV.

(3) În cazul în care părțile în litigiu au acceptat ambele modalități de soluționare a litigiilor prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol, litigiul poate fi înaintat numai Curții Internaționale de Justiție, cu excepția cazurilor în care părțile convin altfel.

Articolul 23

Semnarea

Prezenta convenție este deschisă spre semnare la Helsinki din 17 până în 18 martie 1992 inclusiv și în continuare la sediul Organizației Națiunilor Unite de la New York până la 18 septembrie 1992 pentru statele membre ale Comisiei Economice pentru Europa, precum și pentru statele care au statut consultativ în cadrul Comisiei Economice pentru Europa în temeiul alineatului (8) din rezoluția 36 (IV) a Consiliului Economic și Social din 28 martie 1947 și pentru organizațiile de integrare economică regională constituite de statele suverane membre ale Comisiei Economice pentru Europa cărora statele lor membre le-au transferat competențe în domenii reglementate de prezenta convenție, inclusiv competența de a încheia tratate în aceste domenii.

*Articolul 24***Depozitarul**

Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite își asumă funcțiile de depozitar al prezentei convenții.

*Articolul 25***Ratificare, acceptare, aprobare și aderare**

(1) Prezenta convenție se supune ratificării, acceptării sau aprobării de către statele și organizațiile de integrare economică regională semnatare.

(2) Prezenta convenție este deschisă spre aderare statelor și organizațiilor menționate la articolul 23.

(3) Oricărei organizații menționate la articolul 23 care devine parte la prezenta convenție fără ca vreunul dintre statele sale membre să fie parte contractantă îi sunt opozabile toate obligațiile prevăzute de prezenta convenție. În cazul organizațiilor având unul sau mai multe state membre părți la prezenta convenție, organizația și statele ei membre decid asupra responsabilităților care le revin în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor lor în temeiul prezentei convenții. În astfel de cazuri, organizația și statele membre nu își pot exercita concomitent drepturile în temeiul prezentei convenții.

(4) În cadrul instrumentelor lor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, organizațiile de integrare economică regională menționate la articolul 23 stabilesc limitele competenței lor în domeniile reglementate de prezenta convenție. Aceste organizații informează, de asemenea, depozitarul asupra oricăror modificări relevante privind limitele competenței lor.

*Articolul 26***Intrarea în vigoare**

(1) Prezenta convenție intră în vigoare în a nouăzecea zi de la data depunerii celui de-al șaisprezecelea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

(2) În sensul alineatului (1) din prezentul articol, orice instrument depus de către o organizație de integrare economică regională nu este considerat instrument suplimentar față de cele depuse de către statele membre ale organizației respective.

(3) Pentru fiecare stat sau organizație menționată la articolul 23 care ratifică, acceptă sau aprobă prezenta convenție, sau care aderă la aceasta după depunerea celui de-al șaisprezecelea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, convenția intră în vigoare în cea de-a nouăzecea zi de la data depunerii de către statul sau organizația în cauză a instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

*Articolul 27***Retragerea**

În orice moment după expirarea unei perioade de trei ani de la data la care prezenta convenție a intrat în vigoare pentru o parte, partea respectivă se poate retrage din convenție prin notificarea în scris a depozitarului. Orice astfel de retragere produce efecte în a nouăzecea zi de la data primirii acesteia de către depozitar.

*Articolul 28***Texte autentice**

Originalul prezentei convenții, ale cărei texte în limbile engleză, franceză și rusă sunt în egală măsură autentice, este depus la Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite.

DREPT CARE subsemnații, pe deplin autorizați, au semnat prezenta convenție.

ÎNCHEIATĂ la Helsinki, în a șaptesprezecea zi a lunii martie a anului o mie nouă sute nouăzeci și doi.

*Anexa I***DEFINIȚIA TERMENULUI „CEA MAI BUNĂ TEHNOLOGIE DISPONIBILĂ”**

1. Termenul „cea mai bună tehnologie disponibilă” înseamnă cel mai recent stadiu de dezvoltare a proceselor, echipamentelor sau metodelor de exploatare care arată că o anumită măsură este adecvată în practică pentru limitarea deversărilor, a emisiilor și a deșeurilor. Pentru a stabili dacă un set de procese, echipamente sau metode de exploatare reprezintă cea mai bună tehnologie disponibilă în general sau în cazuri individuale, se acordă o atenție specială următoarelor aspecte:
 - (a) proceselor, echipamentelor sau metodelor de exploatare comparabile care au fost experimentate recent cu succes;
 - (b) progresului tehnologic și evoluției cunoștințelor și a înțelegerii științifice;
 - (c) fezabilității economice a unei astfel de tehnologii;
 - (d) termenelor de instalare, atât în instalațiile vechi cât și în cele existente;
 - (e) naturii și volumului deversărilor și al efluenților în cauză;
 - (f) tehnologiilor puțin poluante sau fără deșeuri.
2. Rezultă că „cea mai bună tehnologie disponibilă” pentru un anumit proces se modifică în timp, având în vedere progresele tehnologice, factorii economici și sociali, precum și evoluția cunoștințelor și a înțelegerii științifice.

*Anexa II***ORIENTĂRI PENTRU DEZVOLTAREA CELOR MAI BUNE PRACTICI DIN DOMENIUL MEDIULUI**

1. Pentru alegerea celei mai adecvate combinații de măsuri care ar putea constitui, în cazuri individuale, cea mai bună practică de mediu, se ia în considerare următoarea serie de măsuri, în ordinea indicată:
 - (a) informarea și educarea publicului și a utilizatorilor în privința consecințelor asupra mediului pe care le au alegerea anumitor activități sau produse, utilizarea și eliminarea finală a acestora;
 - (b) elaborarea și aplicarea unor coduri de bune practici din domeniul mediului care să acopere toate tipurile de activități care intervin pe parcursul vieții produsului;
 - (c) etichete care informează utilizatorii asupra riscurilor pentru mediu legate de un produs, de utilizarea și de eliminarea finală a acestuia;
 - (d) sisteme de colectare și eliminare puse la dispoziția publicului;
 - (e) reciclarea, recuperarea și re folosirea;
 - (f) aplicarea de instrumente economice unor activități, produse sau grupe de produse;
 - (g) un sistem de autorizare, care să implice o serie de restricții sau o interdicție.
 2. La stabilirea combinației de măsuri care constituie cele mai bune practici din domeniul mediului, în general sau în cazuri individuale, se acordă o atenție specială:
 - (a) riscului pentru mediu prezentat de:
 - (i) produs;
 - (ii) fabricarea produsului;
 - (iii) utilizarea produsului;
 - (iv) eliminarea finală a produsului;
 - (b) înlocuirea cu procese sau substanțe mai puțin poluante;
 - (c) scala de utilizare;
 - (d) potențialele avantaje sau inconveniente pentru mediu prezentate de materialele sau de activitățile folosite ca înlocuitori;
 - (e) progresul și evoluția cunoștințelor și a înțelegerii științifice;
 - (f) termenii de punere în aplicare;
 - (g) implicațiile sociale și economice.
 3. Rezultă că cele mai bune practici pentru mediu pentru o anumită sursă se modifică în timp, având în vedere progresele tehnologice, factorii economici și sociali, precum și evoluția cunoștințelor și a înțelegerii științifice.
-

*Anexa III***ORIENTĂRI PENTRU DEZVOLTAREA OBIECTIVELOR ȘI A CRITERIILOR PENTRU CALITATEA APEI**

Obiectivele și criteriile pentru calitatea apei trebuie:

- (a) să ia în considerare obiectivul reprezentat de menținerea și, în cazul în care este necesar, de ameliorarea calității existente a apei;
 - (b) să fie destinate reducerii încărcăturilor poluante medii (în special substanțe periculoase) la un anumit nivel într-un termen dat;
 - (c) să ia în considerare cerințele speciale de calitate a apei (apă brută folosită ca apă potabilă, pentru irigații etc.);
 - (d) să ia în considerare cerințele speciale privind apele sensibile și protejate în mod special, și mediul acestora, de exemplu lacuri și resurse de apă subterană;
 - (e) să se bazeze pe aplicarea metodelor de clasificare ecologică și pe indici chimici care permit examinarea modului în care este întreținută și ameliorată calitatea apei pe termen mediu și lung;
 - (f) să ia în considerare gradul de realizare a obiectivelor și a măsurilor suplimentare de protecție, bazate pe limitele de emisie, care ar putea fi impuse în cazuri particulare.
-

*Anexa IV***ARBITRAJUL**

1. În eventualitatea unui litigiu supus arbitrajului în temeiul articolului 22 alineatul (2) din prezenta convenție, partea sau părțile notifică secretariatul cu privire la obiectul litigiului precizând, în special, articolele din prezenta convenție a căror interpretare sau aplicare este în discuție. Secretariatul transmite informațiile primite tuturor părților prezentei convenții.
2. Tribunalul arbitral este compus din trei membri. Atât partea reclamantă sau părțile reclamante, cât și cealaltă parte sau celelalte părți în litigiu numesc un arbitru, iar cei doi arbitri astfel numiți desemnează, de comun acord, un al treilea arbitru, care este președintele tribunalului arbitral. Președintele nu trebuie să fie resortisant al vreuneia dintre părțile în litigiu, nici să-și aibă rezidența obișnuită pe teritoriul uneia dintre aceste părți, nici să fie angajat de vreuna dintre ele, nici să se fi ocupat de cauză în altă calitate.
3. În cazul în care președintele tribunalului arbitral nu a fost desemnat în termen de două luni de la numirea celui de-al doilea arbitru, secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, la solicitarea uneia dintre părțile în litigiu, desemnează președintele în termen de alte două luni.
4. În cazul în care una dintre părțile în litigiu nu numește un arbitru în termen de două luni de la primirea solicitării, cealaltă parte poate informa secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care desemnează președintele tribunalului arbitral în termen de alte două luni. După numire, președintele tribunalului arbitral solicită părții care nu a numit un arbitru să facă acest lucru în termen de două luni. În cazul în care partea în cauză nu face acest lucru în perioada menționată, președintele îl informează în acest sens pe secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care face această numire în termen de alte două luni.
5. Tribunalul arbitral decide în conformitate cu dreptul internațional și cu dispozițiile prezentei convenții.
6. Orice tribunal arbitral constituit în temeiul dispozițiilor prevăzute în prezenta anexă își stabilește regulamentul de procedură.
7. Deciziile privind problemele de procedură și de fond ale tribunalului arbitral se adoptă cu votul majorității membrilor săi.
8. Tribunalul poate lua toate măsurile adecvate pentru stabilirea stării de fapt.
9. Părțile în litigiu facilitează activitatea tribunalului arbitral și, în special, utilizează toate mijloacele aflate la dispoziția lor, pentru:
 - (a) a furniza tribunalului toate documentele, informațiile și facilitățile concludente;
 - (b) a permite tribunalului, în cazul în care este necesar, să citeze și să audieze martori sau experți.
10. Părțile și arbitrii au obligația de a proteja confidențialitatea oricărei informații pe care o primesc cu titlu confidențial pe parcursul procedurii arbitrale.
11. Tribunalul arbitral poate recomanda, la solicitarea unei părți, măsuri provizorii.
12. În cazul în care una dintre părțile în litigiu nu compare în fața tribunalului arbitral sau nu își apără cauza, cealaltă parte poate solicita tribunalului continuarea procedurii și pronunțarea sentinței finale. Absența uneia dintre părți sau faptul că aceasta nu se apără nu constituie o piedică în derularea procedurii.
13. Tribunalul arbitral poate lua la cunoștință și hotări cu privire la cererile reconvenționale legate direct de obiectul litigiului.
14. Cu excepția cazurilor în care tribunalul arbitral decide altfel, datorită unor circumstanțe speciale ale cazului, cheltuielile tribunalului, inclusiv remunerarea membrilor acestuia, sunt suportate de către părțile în litigiu, în mod egal. Tribunalul păstrează o evidență a tuturor cheltuielilor și prezintă părților un raport final în acest sens.
15. Orice parte la prezenta convenție care are un interes de natură juridică privind obiectul litigiului în cauză și care poate fi afectată de hotărârea adoptată în cauza respectivă poate fi intervenient în procedură, cu acordul tribunalului.

16. Tribunalul arbitral pronunță sentința finală în termen de cinci luni de la data la care s-a constituit, cu excepția cazurilor în care consideră necesară extinderea termenului pentru o perioadă care nu ar trebui să depășească alte cinci luni.
 17. Sentința finală a tribunalului arbitral este motivată. Sentința este definitivă și obligatorie pentru toate părțile în litigiu. Tribunalul arbitral comunică această sentință părților în litigiu și secretariatului. Secretariatul transmite informațiile primite tuturor părților la prezenta convenție.
 18. Orice litigiu care poate apărea între părți cu privire la interpretarea sau la modul de executare a sentinței finale poate fi înaintat de către orice parte tribunalului arbitral care a pronunțat-o sau, în cazul în care acesta nu poate fi sesizat, altui tribunal constituit în acest scop în același mod ca și primul.
-

ANEXA II

Declarația Comunității în temeiul articolului 25 alineatul (4) din Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale

Având în vedere articolul 25 alineatul (4) din Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale privind competența organizațiilor prevăzute în alineatul menționat anterior,

în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene și având în vedere legislația comunitară existentă în domeniul reglementat de Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale, în special instrumentele juridice menționate în continuare, Comunitatea dispune de competențe în acest domeniu pe plan internațional. Statele membre ale Comunității Europene au, de asemenea, competențe internaționale aplicabile și în domeniile acoperite de convenția menționată anterior.

Instrumentele juridice menționate anterior sunt următoarele:

- Directiva 75/440/CEE a Consiliului din 16 iunie 1975 privind cerințele calitative pentru apele de suprafață destinate producției de apă potabilă în statele membre ⁽¹⁾;
- Directiva 76/160/CEE a Consiliului din 8 decembrie 1975 privind calitatea apei de îmbăiere ⁽²⁾;
- Directiva 76/464/CEE a Consiliului din 4 mai 1976 privind poluarea cauzată de anumite substanțe periculoase deversate în mediul acvatic al Comunității ⁽³⁾;
- Directiva 78/176/CEE a Consiliului din 20 februarie 1978 privind deșeurile din industria dioxidului de titan ⁽⁴⁾;
- Directiva 78/659/CEE a Consiliului din 18 iulie 1978 privind calitatea apelor dulci care trebuie să fie protejate sau îmbunătățite pentru a se întreține viața piscicolă ⁽⁵⁾;
- Directiva 79/869/CEE a Consiliului din 9 octombrie 1979 privind metodele de măsurare și frecvența prelevării de probe și a analizării apelor de suprafață destinate producției de apă potabilă ⁽⁶⁾;
- Directiva 80/68/CEE a Consiliului din 17 decembrie 1979 privind protecția apelor subterane împotriva poluării cauzate de anumite substanțe periculoase ⁽⁷⁾;
- Directiva 80/778/CEE a Consiliului din 15 iulie 1980 privind calitatea apei destinate consumului uman ⁽⁸⁾;
- Directiva 82/176/CEE a Consiliului din 22 martie 1982 privind valorile limită și obiectivele de calitate pentru emisiile de mercur din sectorul electrolizei clorurilor alcaline ⁽⁹⁾;
- Directiva 82/883/CEE a Consiliului din 3 decembrie 1982 privind modalitățile de supraveghere și control al zonelor în care există emisii provenind din industria dioxidului de titan ⁽¹⁰⁾;
- Directiva 83/513/CEE a Consiliului din 26 septembrie 1983 privind valorile limită și obiectivele de calitate pentru deversările de cadmiu ⁽¹¹⁾;
- Directiva 84/156/CEE a Consiliului din 8 martie 1984 privind valorile limită și obiectivele de calitate pentru emisiile de mercur din alte sectoare decât cel al electrolizei clorurilor alcaline ⁽¹²⁾;
- Directiva 84/491/CEE a Consiliului din 9 octombrie 1984 privind valorile limită și obiectivele de calitate pentru emisii de hexaclorociclohexan ⁽¹³⁾;
- Directiva 86/280/CEE a Consiliului din 12 iunie 1986 privind valorile limită și obiectivele de calitate pentru deversările anumitor substanțe periculoase incluse în lista I din anexa la Directiva 76/464/CEE ⁽¹⁴⁾;

⁽¹⁾ JO L 194, 25.7.1975, p. 34.

⁽²⁾ JO L 31, 5.2.1976, p. 1.

⁽³⁾ JO L 129, 18.5.1976, p. 23.

⁽⁴⁾ JO L 54, 25.2.1978, p. 19.

⁽⁵⁾ JO L 222, 14.8.1978, p. 1.

⁽⁶⁾ JO L 271, 29.10.1979, p. 44.

⁽⁷⁾ JO L 20, 26.1.1980, p. 43.

⁽⁸⁾ JO L 229, 30.8.1980, p. 11.

⁽⁹⁾ JO L 81, 27.3.1982, p. 29.

⁽¹⁰⁾ JO L 378, 31.12.1982, p. 1.

⁽¹¹⁾ JO L 291, 24.10.1983, p. 1.

⁽¹²⁾ JO L 74, 17.3.1984, p. 49.

⁽¹³⁾ JO L 274, 17.10.1984, p. 11.

⁽¹⁴⁾ JO L 181, 4.7.1986, p. 16.

- Directiva 88/347/CEE a Consiliului din 16 iunie 1988 de modificare a anexei II la Directiva 86/280/CEE privind valorile limită și obiectivele de calitate pentru deversările anumitor substanțe periculoase incluse în lista I din anexa la Directiva 76/464/CEE ⁽¹⁾;
- Directiva 90/415/CEE a Consiliului din 27 iulie 1990 de modificare a anexei II la Directiva 86/280/CEE privind valorile limită și obiectivele de calitate pentru deversările anumitor substanțe periculoase incluse în lista I din anexa la Directiva 76/464/CEE ⁽²⁾;
- Directiva 91/271/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale ⁽³⁾;
- Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole ⁽⁴⁾.

Continuarea politicii comunitare în domeniul mediului implică posibilitatea modificării acestei liste în funcție de modificarea sau de abrogarea textelor existente și de adoptarea unor texte noi.

⁽¹⁾ JO L 158, 25.6.1988, p. 35.

⁽²⁾ JO L 219, 14.8.1990, p. 49.

⁽³⁾ JO L 135, 30.5.1991, p. 40.

⁽⁴⁾ JO L 375, 31.12.1991, p. 1.